

Profeternes segl

Af Carsten Ploug Olsen

Gud! Lad dit billede synke i religionen Islam og dens grundlægger, Muhammed, og lad os se, hvad der hører dig, Lysets og kærlighedens Almagt, til og hvad der ikke gør. Lad mig igen finde din stemme, væk hjertet med dit syngende Lys, lad træet finde rod og blomstre, lad rolige flod strømme klart, lad mig ikke fejle. Bring din velsignende Ånd til verden ved din Magt og varme og mildhed, lad alle finde din hånd, der skærmer og leder til dig, til salighed evigt!

Gud! Lad mine ord fødes i sandhed og fred; lad dem spejle din Højhed og ro; lad dem slå rod, ikke som en knyttet næve, men som et smil med kærlighed til alle, der som jeg selv søger dig i alvor, ydmyghed, længsel og tro; fød din fred i alles hjerter, lad alle finde din varme, mildhed, tryghed og magt; din Magt, der alene kan overvinde alt ondt og al strid!

Manden og læren

Der er næppe noget enkeltmenneske, der som Muhammed rager op over alle andre i sin virkning på sin samtid og eftertiden. Kun en Jesus af Nazareth eller måske en Buddha tåler sammenligning.

Hvem var dette bemærkelsesværdige menneske, hvis tilhængeres antal i dag (2018) er mere end 1 milliard mennesker? Det vil jeg prøve at finde ud af ved at lytte og føle mig ind på manden der som få ændrede verden for altid.

Som troende menneske ved jeg, hvordan det er, når det man anser for helligt, trækkes ned i støvet og hånes og latterliggøres. For muslimer er Muhammed en hellig skikkelse - og højt elsket. Jeg har hørt nogle muslimer udtrykke, at de elsker Muhammed højere end deres familie og sig selv.

En sådan kærlighed og hengivenhed bør ikke hånes og mistænkeliggøres og bør behandles med respekt. Mit ærinde med dette skrift er da også så langt fra at ville spotte den ærligt og alvorligt troende muslim.

Meningen med skriftet er først og fremmest at søge at forstå grundlæggeren af verdensreligionen Islam og bidrage til et mere nuanceret billede end det man oftest hører og ser i medierne; *Islam er en middelalderlig, formørket ideologi, hvis tilhængere er notorisk voldelige og femte kolonne i de vestlige samfund, og derfor bør vi bekæmpe dem og ikke tåle dem i vores midte.*

Først og fremmest søger jeg svar på spørgsmålet: *Kan Muhammed ved sit liv og eksempel siges at være i samklang med Gud, som jeg opfatter som en Lysets og kærlighedens Almagt og som en sådan uendelig magtfuld men også uendelig mild Gud og Far vi kan være fuldstændig trygge ved har åbenbaret sig for mig personligt, og kan Muhammed derfor tjene som værdigt forbillede for alle menneskers livsførelse?*

Dermed fortsætter dette skrift den bestræbelse jeg skrev, *Islam - set ud fra billedet af Gud som Lysets og kærlighedens Almagt*, ud fra, og hvor jeg kun sporadisk og overfladisk nåede at behandle profetens sunna, sædvane. Gennem Muhammeds biografi og *hadith*, dvs profetens sunna, søger jeg at vurdere Islams andet hovedpunkt eller kerne hvoraf Koranen er den første.

Ordet *Islam*, der betyder *underkastelse (under Gud)*, er ifølge Karen Armstrong (Armstrong: *Muhammed*) beslægtet med det arabiske ord, *salam*, der betyder *fred*. Er Islam en fredens religion og er det os vesterlændinge (og måske nogle muslimer) der misforstår Muhammed, der af samme forfatter beskrives som en fredsstifter?

Hvordan harmonerer dette billede med de hæslige forbrydelser i form af terror, der skyller ind over verden i vor tid og som begås i Guds og profetens navn? Er det historien om nogle få, der kidnapper ikke kun Islam men også profeten Muhammed i en konflikt, der i sin kerne er politisk og ikke religiøs?

Hvem var Muhammed?

Muhammed var ifølge Koranen en overbringer af et godt budskab og en tydelig advarer (fx sura 11, *Hud*, vers 2).

Men hvem var han selv?

Kilderne til Muhammeds liv er ifølge *Jørgen Bæk Simonsens* forord til *Amer Majids, Sendebudet*, i lighed med kilderne til Jesu liv, usikre. Den tidligste egentlige biografi over Muhammeds liv stammer fra *Muhammed ibn Ishaqs, Sirat Rasul Allah*, der betyder noget i retning af *Guds udsending og hans liv*, fra midten af 700-tallet (e.v.t) dvs mere end hundrede år efter Muhammeds død i 632. Ibn Ishaqs værk forligger kun i en redaktion af den senere, *ibn Hisham (d. 828 el. 833)*.

Den sene interesse og anerkendelse er måske en skæbne der overgår alle, der rager så højt op, som Muhammed (og Jesus) gjorde: De bliver sjældent forstået og værdsat efter fortjeneste og meget ændres og forvanskes med tiden inden de store og største personligheders liv og gerning finder genklang og anerkendelse. Ofte står deres ord og gerninger så højt over samtiden, at flere må betale med deres liv for de sandheder de søger at bringe og fordi de ofte gennemfører nødvendige opgør med samtidens magthavere.

Speak truth to power, som *Bobby Kennedy*, sagde; det gjorde han og betalte prisen.

Mine hovedkilder til dette skrift er dels koranen og hadith (profetens sunna). Derudover bruger jeg *Karen Armstrongs, Muhammed, Amer Majids, Sendebudet*, som bygger på ibn Ishaqs værk og en række online-ressourcer, som for eksempel denstoredanske.dk, islaminfo.dk, archive.org og *Wikipedia*. En særlig inspiration til skriftet er *Vandrer mod Lyset (udgivet 1920 ved Michael Agerskov)*.

Jeg håber at kunne give et nuanceret billede af en bemærkelsesværdig person. Ikke som et stridens og forargelsens tegn, men som et bidrag til den nødvendige dialog og respekt mellem kulturer, der måske ikke er så uforenelige, som de høje råb i tiden insisterer på de er; og dermed et bidrag til fred, respekt og forsoning.

1. Krist, Antikrist og dommedag?

Vestens had til Muhammed, muslimer og Islam er gammelt og stikker dybt. I 800-tallets Cordoba i Spanien, der på det tidspunkt var muslimsk område, fandtes kristne martyrkulter, der søgte døden ved verbalt at angribe Muhammed, som de så som kætteren *par excellence*.

I middelalderen anså mange kristne Muhammed som noget nær Antikrist selv; baseret på en læsning og fortolkning af *Johannes Åbenbaring (kap. 13; dyret fra havet og dyret fra jorden)*. Og de så i Islams fremgang et tegn på at dommedag var nær. De rustede sig til det afgørende slag ved *Armageddon* og så djævlene og hekse overalt.

Senere fulgte den kristne og europæiske kolonisering af Østen og Mellemøsten og Afrika, hvor kolonisateurerne i kufferten medbragte en kulturel *overmenneskeforestilling og herrementalitet*. De anså den islamiske verden for tilbagestående og primitiv og formørket og forført af den gamle

fjende nummer et: Muhammed, bedrageren, kætteren, dyret fra havet og dyret fra jorden, Antikrist.

Lyder det bekendt? Er det ikke de samme stemmer, der råber i dag? Med krig, vold, invasioner, intolerance og forfølgelse råber de såkaldt civiliserede vesterlændinge mod *de tilbagestående, primitive og voldelige muslimer, der kun drømmer om verdensherredømmet i et globalt teokratisk diktatur, det globale kalifat under formørkede love, sharia.*

I 1993 skrev *Samuel Huntington* sit berømte essay, *Clash of Civilisations, Civilisationernes sammenstød*. Hans vision er på en måde blevet til virkelighed og kan læses som en moderne udgave af de gamle dommedagsmyter:

Civilisationerne tørner sammen, krige bliver ført per stedfortræder (*war by proxy*) overalt; to fronter trækkes stadig kraftigere op; *SaudiArabien mod Iran, Israel mod palæstinenserne, Shia mod sunni, kristne mod muslimer*; og bag det hele: *USA mod Rusland* i krig per stedfortræder mange steder i lokale og regionale krige og konflikter.

Hvordan finder vi en ægte civiliseret stemme i dette *Ragnarok*? Rækker konflikten endnu højere op end de globale magters drøm om verdensherredømme? Er dette den jordiske udløber af den kosmiske kamp mellem godt og ondt, Gud og djævel, Krist og Antikrist?

Eller er det den gamle historie om mennesker, der kaster skygge på hinanden, mennesker der jager deres egen skygge og ikke forstår, at fjenden ikke er næsten, men det onde i os selv, der udråber næsten som fjenden? Er det den gamle historie om mennesker der bruger ondt mod ondt, og ikke mærker det onde snige sig ind i sig selv, netop af den grund?

På en video fra det borgerkrigshærgede Syrien står en lille pige og synger om frihed og længslen efter fred og sikkerhed. Midt inde i sangen ryster billedet og mister fokus. Billedet bliver uskarpt, der bliver sort, sangen forstummer.

Hvordan kan vi lade det komme så vidt? Har vi ikke haft krig nok? Har vi glemt at lytte til den urgamle sang om fred og frihed?

Har vi glemt at vi selv bliver djævle når vi udrydder "de onde"?

2. For at finde en kildes udspring må man gå mod strømmen

En kultur starter med åbenbaring og dør med filosofi. Et folk fødes som stoikere og dør som epikuræere

Sådan omtrent er den syntese, *Will Durant* skriver sin *Verdens kulturhistorie* ud fra.

Den islamiske kultur og religion startede med Muhammeds første åbenbaring i 610 i en grotte på Hira-bjerget ved Mekka. Her var han søgt hen for at hvile ud, og pludselig føler han sig favnet af en umådelig, guddommelig kraft og hører ordene, *Læs op!*

Ved presset fra den vældige kraft bryder en kilde frem, ligesom kilden brød frem mellem *Ismaels* ben, da han og hans mor, *Hagar*, var blevet efterladt af *Abraham* i ørkenen, ligesom *Abdulmuttalib* efter en natlig åbenbaring svøbt i drøm gravede den kilde, *zamzam*, frem som skulle vederkvæge de troende pilgrimme under *hajj* til *Kabaen, Allahs Hus*, i Mekka, Kabaen som Abraham og Ismael længe før Muhammeds tid byggede til Guds ære, og ligesom recitationen af Koranen på arabisk omslutter den troende muslim i et guddommeligt klangbillede og en indre kilde bryder frem.

Oplevelsen i grotten var så voldsom, at Muhammed var bange for, at han var ved at blive sindssyg, og han overvejede at springe ud fra klippen i fortvivlelse. Men Muhammed sprang ikke, og den første åbenbaring blev til den senere samlede Korans Sura 96, *Levret blod, al-Alaq*.

Hvor meget af dette er fakta, og hvor meget legende?

Personligt er jeg tilbøjelig til at se beretningen om Abraham, Hagar og Ismael; Abraham der af Gud bliver pålagt at ofre Ismael som tegn på lydighed og tro; som fiktive beretninger. Begrundelsen er, at fortællingen parallelt findes i 1. Mosebog, men med Isak og ikke Ismael som det offer som Gud afkræver Abraham. Begge varianter kan være fiktive, og Abraham selv kan være en fiktiv person og skikkelse, digtet af et folk, der søgte sin identitet og gudsforbundethed og fødselsret.

Derimod er der grund til at dvæle lidt ved fortællingen om Muhammeds første åbenbaring. Lad os først se på åbenbaringens form:

Muhammed føler sig favnet og holdt i et jerngreb af usynlige og vældige kræfter og frygter efterfølgende for sin forstand. Jeg har selv erfaringer med åbenbaring af Gud, og det der kendetegner disse åbenbaringer er altid en følelse af absolut ro, tryghed, varme og klarhed. Jeg har altid når Gud åbenbarer sig fået en fornemmelse af en uendelig Magt, men også en uendelig mildhed og kærlighed.

Dernæst er der åbenbaringens indhold: Hvis vi sammenligner med *Vandrer mod Lyset*, så skabte Gud ikke det fysiske menneskelegeme, men menneskets udødelige ånd. Derfor skurrer det, når der i Sure 96 står at Gud skabte mennesket af "levret blod" hvilket må betyde den fysiske krop. Begrundelsen for at hævde *Vandrer mod Lyset* som endelig autoritet i religiøse spørgsmål er, at billedet af Gud som Lysets og kærlighedens Almagt her er konsekvent. Gud står i dette værk så højt højt hævet over al tidligere kendt åbenbaring, at billedet af Ham må være sandt.

Derfor mener jeg, at Muhammeds åbenbaring(er) ikke kan have været ægte, men må skyldes andre kræfter end de sandt guddommelige.

Hvis vi skal søge Gud og finde Ham, må vi søge i retning af kærlighed, mildhed, uendelig Magt og tryghed; det vil sige mod strømmen af overleverede menneskelige traditioner og religioner eller ind mod deres kerne; ind mod ro, kærlighed og en mild Gud og Herre som vi kan være trygge ved. Denne Gud findes kun i glimt i overleveringen - men som en permanent mulighed og realitet i vores hjerte, hvorfra Gudskraften udspringer som levende kilde.

Lysets kerne og ro ligger ofte gemt i det dybeste mørke. Derfor må vi vandre op ad strømmen, som laksen, der søger opad floden for at finde det frugtbare sted, hvor livet gives videre, mod de helvedesstrømme, der skjuler lyset og søger at skylle os væk fra det, finde det inderste lys og lade det smelte sammen med vores inderste.

3. Muhammeds mod

Så selv om Muhammeds lære og koranen næppe er fuldkomne og han fejlede i nogle henseender, så må vi anerkende hans mod. At stå frem med en lære om den ene Gud i det daværende polyteistiske Arabien, og derved udfordre magten over Kabaen - og ikke mindst få indtægterne fra de mange pilgrimme, der søgte den, hvilket var grundlaget for den herskende Quraysh-stamme, Muhammeds stammes magt - har krævet et betydeligt mod og vilje til at følge den guddommelige åbenbaring, han mente at have modtaget.

Ikke bare udfordrede han den gængse tro og den magt, der fulgte med, men også sin egen stamme og slægtninge og risikerede derved at blive udstødt som en paria.

Hvis vi igen støtter os til *Vandrer mod Lyset*, kan vi lægge flere alen til tanken om Muhammeds mod og offervilje. For ifølge dette værk var han en af de yngste, den gruppe af personligheder der havde lovet Gud at lede menneskene ud af mørket og frem mod lyset. Ydermere hørte han til den begrænsede skare af de yngste, hvis kærlighed til menneskene var så stor og inderlig, at de af Gud skønnedes modne til at forsøge det sværeste af alt: At bede for den dybest faldne, Ardor, Satan (eller Iblis) og derved frigøre ham for det knugende mørke, han faldt for engang i tidernes morgen.

Hvis dette var lykkedes - de yngstes hovedarbejde - ville Muhammed være blevet vores frelser. Andre havde tidligere forsøgt det samme - deriblandt Jesus af Nazareth - men alle uden held.

Flere forsøgte senere - men først i 1912 lykkedes det endeligt. Dette kan man læse en udførlig beretning om i *Vandrør mod Lyset*.

Overhovedet at forsøge dette vanskelige og farlige arbejde, at give sig i lag med det centrale mørke og den ekstreme ondskab - ikke for at tilintetgøre den faldne, men for at vinde ham tilbage med kærlighed, medlidenhed og bøn - vidner om en personlighed af et sjældent format. De yngste der forsøgte det var kun de enkelte af dem, hvis kærlighed og barmhjertighed var højest udviklede og på niveau med de yngstes leder, Kristus.

Men - hovedarbejdet mislykkedes altså også for Muhammed, og derfor kunne han heller ikke fuldtud lykkes med opgavens anden del: At give menneskene en udførlig og sand beretning om deres oprindelse, Guds forhold til os, og hvad målet med vores liv på Jorden er. Den beretning fik vi først, da det i 1912 på Kristi forbøn og nogle få menneskers barmhjertighed, tilgivelse og bøn, lykkedes at vinde den dybest faldne tilbage til lyset og Gud - for da var der ikke længere nogle tilbage til at forvanske lysets sandheder - og det er den beretning vi finder i *Vandrør mod Lyset*.

Af disse grunde blev også Muhammeds lære og koranen, ligesom fx også bibelens gamle og nye Testamente tidligere og af samme grund, blandinger af godt og ondt, sandhed og løgn - for den og de faldne stred mod ham, og ofte vaklede og fejlede han.

Men for rigtig at få et indtryk af Muhammeds mod og offervilje og format, må vi se nærmere på den tid han levede og virkede i, og den tid, der før Muhammed og Islam kaldes *Jahiliyya*, uvidenhedens tid:

Under den brændende sol i et landskab hvor tanken om liv synes så fjern - levede det stolte, arabiske folk. Stolte af evnen til at leve og overleve de barske livsbetingelser, og trodsige mod en skæbne der syntes grum og unådig. I dette landskab og under denne sol havde det isolerede enkeltmenneske ikke en chance. Derfor havde araberfolket udviklet en særlig æreskodeks eller stammeetik: *Muruwwa*. Stammen var alt, individet intet.

Det var helt bogstaveligt øje for øje og tand for tand; stammemedlem for stammemedlem. Drab medførte vendettaer, blodfejder i mangel på fælles og ordnede love og domstole. Men det var også en etik der sikrede og rodfæstede gæstfrihed og gavmildhed i et forsøg på dog at skabe en vis social sikkerhed og betrygge mod at gå til i det barske liv.

Det var ikke et folk og et liv uden en vis åndelighed. Digtere der ofte mentes at være besat af *jinner*, en slags ildånder, sattes højt og fungerede som vor tids præster eller medier ved at fortælle stammens historier, dens kampe, krige, sejre og nederlag. Digterne skrev ikke, men fremsagde deres digte eller visioner mundtligt.

Man tilbad ikke en men mange guder oftest knyttet til bestemte steder. Deraf var Kabaen ved Mekka den vigtigste, og området omkring den var fredhelligt; et fristed for det prøvede folk, en slags åndeligt helle og hvile. Hertil vandrede pilgrimme og bragte vækst til folket og magt til den stamme der kontrollerede Kabaen og indtægterne fra pilgrimmernes valfart.

Afviselser tolereredes ikke. Men op til Muhammeds tid og liv havde der gennem handelsforbindelser med omverdenen, en begyndende kapitalisme og et stigende kendskab til andre religioner samt en overgang fra nomade- til byliv og den af disse faktorer stigende individualisme og opdagelsen af individet med dets rettigheder og pligter og værdi, opstået en vis rastløshed og utilpashed med de gamle traditioner, der tillagde gruppen, stammen, al ret og værdi, og denne rastløshed var tegnet på et behov for *forandring*.

I dette materielle og åndelige klima rejste Muhammed sig med en radikal løsning og et radikalt svar på tidens behov, følelser og spørgsmål:

Der er ingen Gud udover Gud, der er ingen over, ingen under og ingen ved siden af.

Stillet overfor denne Ene, universelle og almægtige Gud, den nådige og barmhjertige, genfandt individet, der langsomt var ved at løsrive sig fra det snærende stammebånd, sin rod, sin ret og sin

værdighed - eller mistede dem. For denne Gud krævede tro og lydighed og guds frygt. Hvis ikke man kunne leve op til det krav, gik den uødelige sjæl ind til den evige fordømmelse i Ilden.

Men hvis man troede på Ham, ventede evig salighed, hvile og velsignelse. Og Muhammed blev denne "nye" Guds profet og budbringer.

4. Barnet, ynglingen og den unge mand

Måske blev Muhammed født i *Elefantens år*, 570, og det siges, at året fik sit navn fordi en stridselefant der nærmede sig Kabaen, nægtede at gå videre og satte sig ned og ikke var til at rokke. Måske glødede Allahs Hus og den sorte sten fordi det hellige nærmede sig.

Jeg forestiller mig en arabisk nat og dybet over sandet og stjerner som masker i et guddommeligt net af lys der sikrer mod evigt fald, en kvinde i smerte og et skrig; derpå stilhed. Jeg forestiller mig, at hun svøbte barnet i kærlighed og fred, og at hun smilede gennem tårer fra den sorg det var at miste sin mand og barnets far kort før fødslen. Jeg forestiller mig glæde.

Og Abdulmuttalib, Muhammeds onkel, bar barnet til Kabaen og bad for drengen, og kvinders bryster, der før var tørre, løb fulde af mælk, det samme gjorde kamelernes og muldyrenes, og senere kom *Gabriel* og åbnede Muhammeds bryst, tog hjertet ud og skyllede en sort klump, det ondes tegn, ud af hans hjerte, lukkede brystet igen og forlod ham idet han førte fingeren til sine læber som tegn på tavshed og hellighed, og lyste for drengens vej og skæbne idet han hævede armene i en halvcirkel over hovedet til velsignelse.

Jeg forestiller mig Muhammeds livspil blive sendt mod himlen og derpå i en bue tilbage til jorden fra en spændt bue, og pilen der svæver svæver og rammer folks hjerter, der ikke bløder men begynder at rinde som en ny og ukendt kilde med livets vand.

Jeg ser den rene yngling med den lyse hud og det let bølgede hår og de dybe mørke øjne der ikke flakker som andres gør i den alder, han der ikke deltager i udsvævelser og som alle kan lide på grund af hans ærlighed og hjælpsomhed, og jeg ser den unge mand med det rolige, faste blik og jeg ser ham da han lykkeligt forenes med *Khadija*, to enere i mængden, ser deres lange lykkelige ægteskab og hun der står ved hans side i alle fremtidige kampe og modstand.

Jeg ser hans begyndende ængstelse, da tiden nærmer sig, og han føler skæbnen hviske i hans øren som en susen fra et øde han skal fylde, og skæbnen der hæver stemmen og han, der skærper sin tanke og sliber sit sværd, og et ord, der langsomt formes i hans hjerte som et spørgsmål eller en befaling.

Alt dette forestiller jeg mig. Men hvor meget der er sandt og hvor meget der er legende og hvor meget jeg selv digter, ved jeg ikke.

5. Hjertets omvendelse

Muhammeds lære er ikke et doktrinært, dogmatisk trossystem som opremser en række tanker eller forestillinger man nødvendigvis må tro på, hvis man vil opnå frelse. Centralt i læren er overgivelsen til Gud (deraf navnet Islam) gennem trosbekendelsen, shahada:

Der er ingen Gud udover Gud, og Muhammed er Hans profet.

Hvordan skal vi forstå denne overgivelse? Måske ved at den troende overgiver sit hjerte, sit inderste til Gud, og lægger sit hjerte i Hans hånd. Hvad der så videre skal ske og sker, er ikke op til os men til Gud.

Gud ser ikke så meget på vores tanker og forestillinger og handlinger, som på motiverne til dem. Gud gennemlyser sjælen og hjertet ved sit blik og sin ånd og ved Koranens åbenbaring bliver dette klart for den troende. Gud kender vores inderste, for Han har selv skabt os.

Søren Kierkegaard skriver om det dæmoniske, at det er det indesluttede, det skjulte. I denne sammenhæng kan vi forstå det som at ville skjule sit inderste for Gud. Men på dommedag bliver

ifølge Islam selv det vi søger at skjule åbenbart. Man kan skjule sig, men ikke evigt. At overgive sig til Gud er måske selv at åbne sit hjerte for Ham, lægge det frit frem for Hans blik.

Armstrong skriver, at Koranen ikke så meget skal læses privat og bogstaveligt, men snarere opleves ved recitation og som myte og billede, i lighed med naturens og verdens og universets tegn, på kampen mellem godt og ondt i det indre menneske.

Denne kamp, *jihad*, føres hver dag, hele livet, gennem bøn, almisse, faste under Ramadan og ved pilgrimsfærd til Mekka mindst en gang i livet, hvis det er muligt.

Myten lader det foregå i det udvortes, som er indvortes, skriver Søren Kierkegaard et andet sted. Koranen kan forstås som et sådant udvortes billede på kampen i det indre menneske. Ved at recitere den hellige tekst, vækkes det inderste i den troende, Gud taler direkte til ham eller hende, og minder os om, at bag verdens larm, stress, begær og uro ligger gudsforholdet og ansvaret overfor vores Skaber.

Islam kan derfor betragtes som en hjertets religion, en lære der vækker og renser vores inderste og lader den guddommelige indre kilde strømme frit ved hjertets overgivelse til Gud.

Derudover er den skabt som en lære der kan skabe social retfærdighed og lighed og broderskab mellem mennesker. Den sociale retfærdighed og blikket for de mindre heldigt stillede og omsorgen for dem, var Muhammed magtpåliggende. Men det hele starter med kaldet til hjertet og hjertets omvendelse ved overgivelsen eller underkastelsen under Gud.

Den kinesiske vismand, *Kong-tse (Con-fu-tse, Confucius)*, gav udtryk for noget lignende ved sine tanker om, at hvis en stat eller et samfund er styret slet, er det fordi kejserens hjerte er slet, og familien er dysfunktionel fordi de enkelte familiemedlemmers hjerter er slette. Det der ene kan skabe den gode stat og den gode familie er derfor, at de enkelte individer renser deres inderste, hvorved freden og harmonien vil brede sig som ringe i vandet.

Det vigtige er ikke hvad vi gør, men *hvorfor* vi gør det. Vi er kun mennesker, og vi begår fejl. Men ved at overgive os til Gud skaber vi fundamentet for et bedre liv for os selv og for en bedre verden. Ved altid at have Gud i tankerne, rettes Hans blik, som ser alt, men ser med mildhed og kærlighed, på vores inderste. Og derved lyser Han på os og oplyser os, så vores fejl og mangler, men også vores styrke og barmhjertighed, bliver synlig.

Og kun på den måde kan vi skabe virkelig *forandring*.

Måske er det svaret på mit indledende spørgsmål: Kan Muhammed ved sit liv og eksempel tjene til værdigt forbillede for alle menneskers livsførelse? Ja, men ikke i hans lære og livs ydre former, ikke i den bogstavelige tolkning af Koranen og hans sunna. Koranen er ikke fuldkommen og mennesket Muhammed fejlede ofte.

Men i det lys han søgte at bringe til verden, og som kan siges at være fælles for alle profeter og Guds udsendinge både før og efter Muhammed; *hertets overgivelse til Gud*; bragte han et eksempel værdigt til efterfølgelse.

Det gælder ikke om at tro med munden og synde i hjertet; hvis troen står mellem mennesket og kærligheden, så forlad troen. Hvis Gud står mellem mennesker og kærligheden, så forlad Gud.

Vejen til Gud, *sharia*, (egentlig: "Vejen til vandhullet"), er hjertets overgivelse til Ham. Ikke i den ydre praksis men som en indre realitet.

Lad lyset i det indre blive vejen i det ydre.

Da jeg nu mener at have nået til et i hvert fald for mig tilfredsstillende svar på de spørgsmål jeg søgte svar på, og som kan tænkes at have værdi også for andre, er det overflødig at begynde på en grundig gennemgang af de kanoniske og etablerede hadith-samlinger, som for eksempel al-Bukhari og al-Muslim.

Jeg håber, at andre kan bruge resultateterne og ser, at mit mål ikke er et oprør, men derimod at søge og finde ikke bare Islams, men enhver religions inderste og dybeste strømninger og realiteter.

Hvis det jeg har fundet står til troende, er det klart, at enhver voldsudøvelse i Guds navn er gudsbespottelig og at nogle har kidnappet og misbrugt det dyrebareste vi har:

Den indre længsel efter Gud og Gud i vores hjerter. Denne længsel kan tage mange former i det ydre, i hellige skrifter og i en konkret religions praksis. Men den indre realitet er den samme overalt og til alle tider: Den kilde, hellig, der flyder og altid har flydt og som vi kan få til at strømme friere og mere ægte mellem alle mennesker:

Kærligheden og hjertets overgivelse til Gud, der skabte os i sit billede: Kærligheden selv.

–

Gud! Som den tørstende i ørkenen der finder vand, finder sjælen hos dig liv. Syng din velsignelse til hjertets rod, lad os skabe vejen under foden med stærk vilje til lyset, og lad viljen være din Vilje. Lad ved vejens ende en ny begynde med evig visdom og salighed!

–

Udgang og begyndelse

I dyb nat fødes lyset, træet synger med sjælens dirrende streng, med velsignelse daler freden ned til mennesker og menneskers og kærlighedens veje; alle fører de til Dig.

Lad du, Gud, din dybe lykke og fred smelte som regn i ørkenen, lad dit øje se hjertets inderste længsel, lad os finde dine stille veje bag al verdens støj, uro, lidelse og savn.

Vis os en vej vi kan vandre, lys vejen for os i mørket, lad os finde din stemme som toner med længsel efter dem du gav livet, ja, nu hører vi dig, ja, nu er du her, dit nærvær, din velsignelse, din varme smelter isen som regn falder i ørkenen,

Lys for mennesker, Gud, lys for os, ja, nu ved vi:

Du elsker os!

Cpo; 2018